

Силабус навчальної дисципліни «Національна безпека України»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять: лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Національна безпека України
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=3400

Коротка анотація до курсу:

Актуальність навчальної дисципліни зумовлюється тим, що Україна, як правова держава, закріпила в Основному Законі найвищою соціальною цінністю людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку, тому суспільство вимагає від держави створення нових і вдосконалення вже чинних правових інститутів (механізмів), які сприятимуть захисту прав і свобод людини та громадянина, особливо такого основоположного права, як право на безпеку. При цьому виникає багато проблем, що пов'язані зі здійсненням відповідних заходів держави щодо зміцнення національної безпеки, у тому числі й через окремі прогалини в законодавстві, що, у свою чергу, можуть бути викликані різноманітністю тлумачень і розумінь її базових положень.

Метою навчальної дисципліни «Національна безпека України» є формування системи знань щодо сутності та співвідношення національної, регіональної та міжнародної безпеки, сучасних чинників міжнародної безпеки, а також формування практичних навичок в розумінні факторів формування та сучасних загроз для світової, регіональної та національної безпеки України в умовах глобалізації.

1. Схема дисципліни

№ з/п	Тема
Тема 1	Сутність і зміст національної безпеки
Тема 2	Система забезпечення національної безпеки України
Тема 3	Система управління національною безпекою України
Тема 4	Економічна безпека держави в структурі національної безпеки
Тема 5	Система економічної безпеки держави
Тема 6	Складові економічної безпеки держави
Тема 7	Інформаційна безпека як невід'ємна складова національної безпеки
Тема 8	Правове забезпечення інформаційної безпеки
Тема 9	Технологія виявлення загроз інформаційній безпеці та механізми їх попередження й усунення
Тема 10	Геополітична складова формування світового порядку у контексті забезпечення національної безпеки
Тема 11	Система забезпечення геополітичної безпеки
Тема 12	Геополітичні конфлікти

2. Формат курсу – очний та змішаний. Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо- та відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

Здатність займатися правозастосовною діяльністю, здійснювати дізнання, вирішувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності, виконувати правоохоронні функції в нестандартних ситуаціях.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність правомірно застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми з дотриманням стандартів особистої безпеки, а також надати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу.

Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.

Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.

4. Результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

Застосовувати методи кримінального аналізу з метою забезпечення економічної безпеки держави.

Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

Застосовувати методи кримінального аналізу з метою забезпечення економічної безпеки держави.

Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

Застосовувати методи кримінального аналізу з метою забезпечення економічної безпеки держави.

Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.

Застосовувати методи кримінального аналізу з метою забезпечення економічної безпеки держави.

5. Обсяг курсу для денної форми навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
семінарські заняття	28
Індивідуально-консультаційна робота	3
самостійна робота	87

Технічне й програмне забезпечення/обладнання. У період сесії доцільно мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період – комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE та оргтехніку для комунікації з викладачем та підготовки (друку) рефератів, проектів та інших письмових робіт.

Неформальна освіта – передбачена.

6. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу керівництва інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. Рекомендована література

Основна:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print>.

4. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2496-VIII. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2469-19>.

5. Про Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України : Постанова Верховної Ради України від 16.01.1997 № 3/97-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14.09.2020 «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

Допоміжна:

7. Баран М. В. Захист інформації у контексті забезпечення інформаційної безпеки. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 3. С. 150-155.

8. Баран М. В. Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 220-223.

9. Богуцький П. П. Концептуальні засади права національної безпеки України. Київ; Одеса: Фенікс, 2020. 374 с.

10. Виклики національній безпеці у контексті формування нового світового порядку: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ «САК Лтд.», 2023. 103 с.

11. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ «САК ЛТД.», 2023. 92 с.
12. Геворкян А. Ю. Формування основ культури інформаційної безпеки суспільства як фактор зміцнення національної безпеки. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління». 2021. № 1 (14). С. 168-177.
13. Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/1972 від 11 грудня 2018 року про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_013-18#Text.
14. Доронін І.М. Національна безпека України в інформаційну епоху: правові аспекти: моногр. Київ: ТОВ Видавничий дім «АртЕк», 2019. 434 с
15. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Середа В.В., Занора В.О., Бісвець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.
16. Зовнішня політика та національна безпека : навч. посіб. / Г. П. Ситник, Д.В. Неліпа, М. Г. Орел ; за ред. Г. П. Ситника. К. : ВПЦ «Київський університет», 2022. 208 с.
17. Інформаційна безпека: підручник / В. В. Остроухов, М. М. Присяжнюк, О. І. Фармагей, М. М. Чеховська та ін.; за ред. В. В. Остроухова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 412 с.
18. Національна безпека в контексті європейської інтеграції України: підручник / Г. П. Ситник, М. Г. Орел; за ред. Г. П. Ситника. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 372 с.
19. Михалюк А. К., Мілімко Л. В. Роль Антимонопольного комітету в забезпеченні економічної безпеки держави. Економічна безпека: організаційно-правові, інформаційно-аналітичні та оперативні-розшукові заходи: *збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції*, 16 травня 2024 року / відп. за вип. Є.Ю. Колосовський. – Ірпінь: Державний податковий університет, С. 88-91.
20. Мілімко Л.В. Роль та значення фінансової безпеки в системі економічної безпеки держави. Економічна безпека: організаційно-правові, інформаційно-аналітичні та оперативні-розшукові заходи: *збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції*, 16 травня 2024 року / відп. за вип. Є Ю. Колосовський. – Ірпінь: Державний податковий університет. С. 91-94.
21. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28 січ. 2021 р. № 1150-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>.
22. Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 лип. 2015 р. № 537. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF#Text>.
23. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
24. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2163-19>.
25. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>. 155.
26. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14.05.2021 «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України від 26.08.2021 № 447/2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>.
27. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 р. «Про Стратегію інформаційної безпеки»: Указ Президента України від 28.12.2021 р. № 685/2021. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text>.
28. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 № 2229- XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
29. Публічне управління у сфері національної безпеки : підручник / Г. П. Ситник, М. Г. Орел ; за ред. Г. П. Ситника. К. : ВПЦ «Київський університет», 2022. 464 с.
30. Сопілко І. М. Інформаційна безпека та кібербезпека: порівняльно-правовий аспект.

Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2021. № 2. С. 110-115.

31. Сучасні проблеми розвитку теорії національної безпеки: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ «САК ЛТД.», 2023. 136 с.

32. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології: монографія / І. В. Арістова, О. А. Баранов, О. П. Дзьобань і ін.; за заг. ред. К. І. Белякова. Київ: КВІЦ, 2019. 344 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

33. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL : <https://rada.gov.ua>.

34. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

35. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL : <http://www.mvs.gov.ua>.

36. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL : <http://minjust.gov.ua>.

37. Офіційний веб-сайт Служби безпеки України. URL : <http://www.sbu.gov.ua>.

38. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора. URL : <http://www.gp.gov.ua>.

39. Офіційний веб-сайт Державної служби фінансового моніторингу. URL : <https://fiu.gov.ua>.

40. Офіційний веб-сайт Бюро економічної безпеки України. URL : <https://esbu.gov.ua>.

Міжнародні видання:

41. Zachosova N. Innovative approach in the estimatology of financial institutions economic security: possibilities of use in management and regulatory activity within the means of provision of the state financial security. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Number 2. Volume 5. P. 45-56.

42. Robert Longley. National Security Definition and Examples. ThoughtCo. September 24, 2021. URL : <https://www.thoughtco.com/national-security-definition-and-examples-5197450>.

43. Threats to National Security and How Government Protects its Citizens. URL : <https://safetymanagement.eku.edu/blog/threats-to-national-security/>.

44. Segun Osisanya. National Security versus Global Security. UN Chronicle. URL : <https://www.un.org/en/chronicle/article/national-security-versus-global-security>.